

Jan en Gerwin Korten

Negen jaar geleden deed de familie Korten nog mee op de NRM. Nu lopen in de stal de eerste Zweeds-roodbontkruisingen en wordt er volop geïnsemineerd met brown swiss.

Aantal koeien:	140
Melkquotum:	1,3 miljoen
Grond in gebruik:	34 hectare
Melkproductie:	4.09 9595 4,13 3,41

Familie Korten kruist met Zweeds roodbont en brown swiss om problemen voor te blijven

Orraryd uit NRM-finaliste

Ontevreden waren ze niet over hun holsteinkoeien. Niettemin kozen Jan, Miep en Gerwin Korten uit Aalten voor het kruisen met andere rassen. 'We willen problemen voorblijven nu het aantal koeien per man toeneemt.'

tekst **Inge van Drie**

Negen jaar geleden deden ze nog mee op de NRM. Met Lurvinck Lurvinka 351, een dochter van proefstier Beverlake Nld Goshen, eindigden Jan (66), Miep (65) en Gerwin (26) Korten uit Aalten in de middenklasse bij de laatste vijf. Tegenwoordig laten de Gelderse fokkers keuringen aan zich voorbijgaan. De flinke groei die het bedrijf doormaakte sinds de laatste deelname aan de NRM in 2000 is een van de redenen daarvoor. Het quotum nam in amper tien jaar tijd toe van 4 ton naar 1,3 miljoen kg. De toenemende omvang van de veestapel was

voor de familie Korten aanleiding het fokkerijbeleid eens kritisch tegen het licht te houden. 'We moeten hier economisch boeren. Ons doel is problemen met de koeien zo veel mogelijk te voorkomen. Als je per koe per dag één minuut minder nodig hebt, scheelt dat op ons bedrijf wel tweeënhalf uur per dag', geeft Jan Korten aan.

Niet dat hij en zijn zoon ontevreden waren over hun voornamelijk zwartbonte holsteinkoeien, integendeel. 'Maar we wilden graag problemen voorblijven nu het aantal koeien per man toeneemt. We

willen economische koeien die vruchtbaar en duurzaam zijn.'

Zwarte klauwen

De kruisingsproef in Californië en ook het fokkerijbeleid in de varkenssector – waar kruisingen tussen rassen aan de orde van de dag zijn – zetten de Kortens op het spoor van kruisen met andere rassen. Ervaring met kruisen hadden ze al min of meer, vertelt Gerwin. 'Eind jaren negentig insemineerden we alle koeien die niet snel drachtig werden met roodbontstieren met een plus voor bevruch-

Van de Zweeds-roodbontkruisingen kalven de oudste bijna voor de derde keer

ting. Daar kregen we vervolgens prima koeien uit met een goede productie en veel hardheid.'

Bij de zoektocht naar andere rassen viel voor de Kortens fleckvieh af. 'De meeste fleckviehkoeien staan op extensieve bedrijven. Wij hebben met 1,3 miljoen kg melk op 34 hectare juist een heel intensief bedrijf. Bij de montbéliardes twijfelden we aan de hardheid van de klauwen. Bovendien is vlees voor ons niet belangrijk, we moeten met melken de kost verdienen', stelt Gerwin.

Vanwege de goede vruchtbaarheid, de hardheid van benen en klauwen en het behoud van productie viel de keus uiteindelijk op Zweeds roodbont. Veertien kruislingen zijn inmiddels aan de melk. De oudste kalven bijna voor de derde keer. Peterslund en Orraryd tekenen voor het vaderschap. 'We hebben Peterslund vooral als pinkentier gebruikt en Orraryd vanwege zijn betere productievererving. We denken dat de Peterslundochters het op termijn het langst volhouden.' Gerwin wijst op het prima beenwerk en de zwarte klauwen. 'Die zie ik graag. We bekappen onze koeien nu alleen nog bij droogzetten. Vroeger deden we dat twee à drie keer per jaar. Dat scheelt tijd.'

De familie Kortens vergeleek de vaarzenlijsten van de Zweedse rodbonten met die van de vaarzen van de in Aalten veelgebruikte Canvas. 'In eerste instantie schrokken we daarvan. De Zweeds rodbonten scoorden gemiddeld 104 lactatiewaarde, de Canvasvaarzen 116. Later kwamen we erachter dat de Canvasdochteren toevallig uit betere moeders kwa-

men.' Jan Kortens vult zijn zoon aan. 'Genetisch hebben de Zweedse rodbonten misschien wel meer vooruitgang geboekt dan de Canvasdochteren.'

Vitale brownswisskalveren

De 140 koeien, inclusief de veertien kruislingen, realiseren een rollend jaargemiddelde van 9595 kg melk met 4,13% vet en 3,41% eiwit bij een tussenkalftijd van 403 dagen. Met een gemiddelde lactatiewaarde van 107 presteren de vaarzen het best. De voerkosten liggen door het intensieve karakter van het bedrijf hoger dan gemiddeld, met ongeveer 7 cent per kg melk. Twee keer per jaar laat de familie Kortens een mengkuil maken, met half gras en mais, aangevuld met bierbostel en persulp. 'In voeren zijn we fanatiek. We hebben 84 vreetplekken voor 140 koeien, dan moet het voer steeds goed zijn.'

De voeding draagt volgens de Kortens bij aan een goede vruchtbaarheid. Het afgelopen kwartaal had Gerwin voor een dracht gemiddeld 1,4 inseminaties nodig. Momenteel insemineert Gerwin tachtig procent van de koeien met brown swiss. 'We gaan naar een driewegkruising. De goede gehalten en het harde beenwerk van brown swiss spraken ons aan', stelt Jan Kortens.

Over één nacht ijs gingen ze niet voordat vader en zoon besloten brownswisstieren te gebruiken. Ze verdiepten zich er eerst flink in. 'Je moet niet klakkeloos een ras gaan gebruiken zonder eerst informatie verzameld te hebben. Zo kwam ik erachter dat je bij de brownswissfok-

kerij op moet passen de melk niet te verliezen. We gebruiken daarom juist de melkstieren, zoals Zaster, Poster, Preamer en Junker', aldus Jan.

Voor de vitaliteit van de brownswisskalveren bij de geboorte valt Jan en Gerwin op. 'Ze vallen bij wijze van spreken uit de koe, draaien zich om en gaan drinken.' De oudste brownswisskruislingen zijn nu ongeveer een jaar oud. Ze staan bij oud-melkveehouder Henk Navis, de vaste jongveepfokker van de familie Kortens. 'Zelf opfokken is financieel niet interessant', vindt Gerwin Kortens. 'Onze kalveren gaan als ze ongeveer twee dagen oud zijn naar Navis. Dan krijgen we 150 euro per kalf. Twee weken voor het kalven komen ze terug en betalen we 1300 euro per vaars.'

Ook goede koeien kruisen

Het holsteinbloed zal niet helemaal verdwijnen op het Aaltense bedrijf, geeft Jan aan. 'Voor de productie houden we holsteins erin, voor de duurzaamheid gebruiken we Zweeds rodbont en brown swiss.'

En NRM-finaliste Lurvinka 351? Ze maakte in Aalten acht lactaties met een gemiddeld eiwitpercentage van 3,84 en een lactatiewaarde van 110. Toch kreeg ook zij een Zweeds-rodbontstier als partner. Dochter Lurvinka 588 (v. Orraryd) kalft bijna voor de derde keer; tussen het jongvee loopt haar nakomeling van Kian. 'Als je gaat kruisen, moet je ook je goede koeien daarvoor gebruiken. Dan kun je pas echt beoordelen hoe de resultaten van het kruisen zijn.' |

